کد خبر: ۳۹۷۷۴۹
چهارشنبه ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۱ ۸:۴۵

لبنان به سوی آرامش می‌رود؟

پس از اعلام رسمی نتایج انتخابات لبنان مشخص شد که ادعای رسانه‌های مخالف مقاومت مبنی‌بر شکست حزب‌الله، واقعیت ندارد.

به گزارش سایت خبری پرسون، انتخابات پارلمانی، در تمام این سال‌ها، عرصه‌ای برای وزن‌کشی گروه‌ها و جریان‌های سیاسی در لبنان بوده است. آرایش پارلمان اگرچه در شکل‌بندی سایر نهادهای قدرت در لبنان اثرگذار است، اما واقعیت این است که هنوز بازیگری قدرت‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای و چکش موازنه در عرصه داخلی، سهمی بیشتر در تعیین سویه‌های قدرت در لبنان دارد؛ چه‌اینکه در انتخابات ۲۰۱۸، ائتلاف ۸ مارس توانست اکثریت مطلق و تعیین‌کننده پارلمان را از آنِ خود کند اما چالش تعیین دولت، ماه‌ها لبنان را رنج می‌داد و وقتی هم دولت تشکیل شد، لبنان همچنان درگیر مشکل سوخت، برق، حقوق کارمندان و حتی زباله بود. گرهی که در لبنان طی سال‌های اخیر شکل گرفته است، اکنون ازسوی بازیگران مختلف مورد تأمل قرار می‌گیرد؛ آیا آرایش پارلمان جدید، لبنان را به ساحل آرامش نزدیک خواهد ساخت؟

اکنون که نتایج انتخاباتی پارلمانی لبنان به‌صورت رسمی اعلام شده است، می‌توان با قطعیت گفت آرایش آن تا حدی با پارلمان پیشین متفاوت شده است. کرسی‌های یاران میشل عون از ۲۹ به ۱۸ کاهش یافت. حزب‌الله و امل درحالی که پیش‌تر ۲۹ کرسی داشتند، اکنون به ۳۱ کرسی دست یافته‌اند. جنبلاط همان ۹ کرسی سابق را حفظ کرده است. سعد الحریری عملاً انتخابات را تحریم کرده بود و تعداد کرسی‌های آن از ۲۰ به ۶ کاهش یافت. اما جعجع اکنون موفق شده با ۶ کرسی اضافه نسبت‌به قبل، به ۲۰ کرسی برسد.

در این میان نیروهای خواهان تغییر که برآمده از اعتراضات سال ۲۰۱۹ هستند نیز ۱۵ کرسی را به خود اختصاص داده‌اند. در مجموع مقاومت لبنان و یارانش تا اینجا موفق شده‌اند ۶۲ کرسی را از آنِ خود کنند و عملاً حد نصف بعلاوه یک که در پارلمان قبلی با تعداد کرسی حدود ۷۱ تأمین شده بود را از دست داده‌اند. البته این به‌معنای آن نیست که طرف مقابل توانسته است این حد را کسب کند.. بنابراین ادعای رسانه‌های مخالف مقاومت مبنی‌بر شکست حزب‌الله در انتخابات، در امتداد همان عملیات‌های روانی قبل و حین انتخابات است و ردی در واقعیت ندارد.

باوجوداین، نبود یک اکثریت تعیین‌کننده و مطلق در پارلمان، کار لبنان را برای روزها و تصمیم‌های سخت، پیچیده می‌سازد، به‌خصوص که شخصی چون جعجع اکنون با اعتمادبه‌نفسی بیشتر از همیشه، در صدر مخالفان حزب‌الله ایستاده است. چند نکته درخصوص شخصیت جعجع و فضای سیاسی ۱۴ مارس وجود دارد که باعث می‌شود این شخصیت پرحاشیه و بدنام، اکنون بیشتر محل تأمل باشد:

- اگرچه سعد حریری پس از اعلام نتایج انتخابات پارلمانی گفته است: «کناره‌گیری‌ام از فعالیت‌های سیاسی سبب به‌لرزه درآمدن ساختارهای ناکارآمد سیاسی شده است»، اما او خود می‌داند که این کناره‌گیری در معادلات سیاسی و انتخاباتی، جز خسرانِ جریان المستقبل، چیز دیگری نداشته است. حریری تا اطلاع‌ثانوی، گزینه عربستان نیست. حتی کسی چون فؤاد سنیوره هم برای محوریت‌یافتن در میان اهل سنت، نیازمند صرف انرژی بسیار است. بنابراین عربستان برای ساماندهی جبهه همسو با خود، نیازمند محوری جدید است.

- جعجع که در انتخابات ۲۰۱۸، توانسته بود تعداد کرسی‌های خود را نسبت به انتخابات پیشین، بیش از دو برابر کرده و به عدد ۱۴ برساند، اکنون نیز این روند روبه‌جلو را با ۲۰ کرسی حفظ کرده است. به‌نظر می‌رسد در غیاب یا کاهش نقش حریری در ۱۴ مارس، جعجع در مسیر اثبات خود برای مخالفان خارجی حزب‌الله حرکت کند. جعجع تندروی را که البته ماهیت وجودی اوست، دوباره در کف خیابان و وسط پارلمان آشکار ساخت و با دوقطبی‌سازی عرصه سیاست در لبنان، توانست کرسی‌های بیشتری کسب کند. پیش‌تر، برخی از کارشناسان به‌دلیل این رویکرد جعجع، موفقیت نسبی او را در انتخابات گمانه‌زنی کرده بودند.

- جعجع برخلاف سعد حریری که یک آقازاده ثروتمند و فعال در سیاست است، سابقه امنیتی و شبه‌نظامی دارد. این سابقه، می‌تواند تصمیم‌های او را در مواجهه با مخالفان و رقبایش، رنگ‌وبویی خاص دهد. به‌عنوان مثال در حادثه الطیونه، حامیان و سرسپردگان جعجع، آشکارا به‌سوی حامیان حزب‌الله که در حال تظاهراتی مسالمت‌آمیز در اعتراض به تصمیم قاضی پرونده انفجار در بندر بیروت بودند، شلیک کردند. جعجع را نمی‌توان از سابقه امنیتی‌اش جدا کرد.

- قوات اللبنانیه به رهبری سمیر جعجع، قطب ضدمقاومت در لبنان است. اگر فضای لبنان را براساس مقاومت، قطب‌بندی کنیم، دریک‌سو حزب‌الله به‌عنوان مظهر مقاومت قرار دارد و درسوی دیگر، قوات اللبنانیه به‌عنوان مظهر ضدمقاومت، همسویی بی‌پروا با رژیم صهیونیستی و سابقه مزدوری آشکار برای این رژیم جای می‌گیرد.

مدیریت فضای کنونی در لبنان با توجه به نتایج انتخابات، ضرافت و صراحت خاص خود را می‌طلبد. برهمین اساس است که محمد الرعد از چهره‌های سیاسی و پارلمانی برجسته حزب‌الله، پس از اعلام نتایج انتخابات، گفته است: « قوات اللبنانیه را به‌عنوان رقیبی متخاصم در پارلمان می‌پذیریم و هرگز آن را به‌عنوان سپری برای آمریکا و رژیم صهیونیستی نمی‌پذیریم. آتش جنگ داخلی نباشید. ما به‌صورت جدی اهل تسامح هستیم و آنقدر قدرت‌مند هستیم که شما را غافلگیر کنیم، طوری‌که حتی فکرش را هم نمی‌کنید».

آنچه این وضعیت را پیچیده‌تر می‌سازد، انعطاف‌ناپذیری جعجع، دوری او از عقلانیت سیاسی متعارف و رفتارهای افراطی او و یارانش است؛ اگر این جعجع به این جمع‌بندی ادراکی رسیده باشد که رفتارهای تندروانه او در تقابل با حزب‌الله ازجمله در ماجرای الطیونه باعث شده تا سریع‌تر از نردبان قدرت بالا رود، عملاً باید منتظر روزهای پیچیده و دشواری در لبنان بود.

تحلیل فضای سیاسی پس از انتخابات را نمی‌توان و نباید صرفاً به جایگاه جدید جعجع تقلیل داد، اما واقعیت این است که افزایش کرسی‌های او در کنار کاهش نقش حریری، به‌هرحال جایگاهی انکارناپذیر برای او رقم می‌زند که موردطمع بازیگران خارجی مخالف مقاومت قرار خواهد گرفت و این شرایط را برای لبنان سخت می‌سازد. تجربه مدیریتی مقاومت در فضای سیاسی لبنان نشان می‌دهد که می‌تواند این فضای جدید را مدیریت کند. چکش موازنه در ساحت سیاسی لبنان، نقشی اساسی در تعدیل رفتارهای ناگزیر بازیگران خواهد داشت و جعجع نیز با ترفندهایی، ناچار خواهد شد عقلانیت سیاسی متعارف را به صورت نسبی پیشه کند. این، شرط ماندگاری در فضای سیاسی لبنان است.

منبع: مهر